

Istoricul bisericilor din Parohia Pocruia, orașul Tismana, județul Gorj

Călescu Gheorghe

Pocruia, sat frumos, la poalele Munților Vâlcan, situat la 30 km vest de municipiul Târgu-Jiu, județul Gorj, cu relief variat, (munte, deal, luncă), cu o vale frumoasă, climat blând, condiții de cultivat plante și crescut animale, oameni harnici și pricepuți la multe activități, cu credință în Dumnezeu, care i-a ajutat, mii de ani, să supraviețuiască în acest spațiu subcarpatic. Despre această credință mă străduiesc să scriu în cele ce urmează.

1. Urme ale schitului din Valea Pocruiei

Din cele mai vechi timpuri ale creștinismului, unii călugări trăiau în mănăstiri viața de obște; alții, pentru mai mare curățenie a sufletului, se retrăgeau în pustietățile cele mai adânci, unde trăiau în singurătate prin peșteri și în lipsurile cele mai mari. Aceste retrageri de bunăvoie în locuri mai depărtate de zgomotul lumii duceau la întemeierea de schituri. Datele cele mai vechi despre schiturile Tismanei, cunoscute până în prezent, sunt din secolul al XVII-lea.

Din însemnările lui Paul de Alep, însoțitorul patriarhului Macarie al Antiohiei (27 iulie 1657), reiese că a existat un schit în Valea Pocruiei: *„O sumă de schituri (din care azi au rămas numai ruinele – sau nici atâta) roiseră din trupul ei cel plin de Dumnezeu, cum e plin de albine stupul, pe toți munții din jur. Era unul în partea Pocruiei, două sau trei spre Gornovița, două pe Cioclovina și unul tocmai pe dealul Sporești, deasupra satului Hobița”*¹.

În *„Descrierea pozițiunii acestei comune după chestionar”*, din 1874, învățătorul D. Popescu spune: *„Totu pe acea vale sunt unește morminți din vechime, unde se zice că ar fi fostu și o Biserică ce s-a ruinat, cunoscându-se numai pristolul Bisericii”*².

Urmele schitului se află la circa 1 km, în amonte de capul satului, în dreapta drumului, unde este traversate de Ogașul Schitului – nume dat după schitul ce a existat pe acest ogaș. Acolo exista un mic platou, în prezent împădurit, unde se văd urmele unui cimitir și ale unei biserici. Și în prezent, deși terenul este împădurit, se mai văd pietre, puse în trecut la capul morților, cât și urmele bisericii.

Tatăl meu, Alexandru Călescu (1905 - 1971), fost pădurar al mănăstirii Tismana, mi-a povestit că: *„Mai demult, se îngropau și morții din satul Sohodol, care erau aduși pe crăcană de lemn, târâta pe poteca ce exista peste râu, pe lângă*

¹ Ion Conea, Constantin Popescu Tismana, *Tismana și împrejurimile ei*, extras din Buletinul S.R.R. de geografie, tomul L.I., Atelierele Grafice SOCEC Co. S.A., București, 1933.

² Biblioteca Academiei Române, Manuscrise Române, 226, f. 123.

primul izvor de la Pișători, de sus, din sat, sau pe cai“, neexistând drumuri pe care să circule căruțele.

Într-o notă trimisă de învățătorul pensionar Matei Popescu (1900 - 1981), directorul școlii în 1966, se spune: „*Am fost la un cetățean de peste 80 de ani, fostul pădurar Pantelimon Guran, și la alții, pentru a culege date despre biserica de lângă Ogașul Schitului, unde a fost cimitirul. La morți se puneau cruce din sâgă (tuf calcaros), ușor de cioplit, sau pietrii. Pietrile acelea au stat mult timp, iar pădurarul n-a permis la nimeni să le ridice de pe acel loc. Măsuța care a fost în altarul bisericii avea picior și față de sâgă și se numea <<Pristol>>. După distrugerea bisericii, care se zice că a fost lăsată în părăsire, masa aceea a rămas foarte mulți ani și, în ultimul timp, ar fi fost adusă la biserișul de lemn, care este declarat monument istoric*“.

O altă poveste, auzită de la cei bătrâni, arată că: „*Un turc ar fi prins o femeie și a dus-o forțat în altarul bisericii, unde a violat-o. Aceasta a mers la preotul care făcea slujbă și i-a spus ce s-a întâmplat. Preotul a mers la superiorii săi, unde s-a hotărât ca biserica să fie mutată într-un loc cu 2-3 case, unde se va naște un nou sat*“.

Schitul a fost justificat prin faptul că Pocruia și Valea Pocruiei au aparținut domeniului mănăstirii Tismana. Pe drumul din Ogașul Schitului se ajunge, în 30-40 de minute, în dealul Pocruiei, unde existau vii, pomi fructiferi, castani, și se ajunge ușor în partea de est a satului și, apoi, la mănăstire.

Toate aceste privilegii ale mănăstirii au dispărut, de la 1864, prin împroprietărirea țăranilor din Pocruia și Tismana.

Au fost construite biserici în satele din jurul Pocruiei și de aceea, poate, rolul celei din Valea Pocruiei, a scăzut și, apoi, a fost părăsită. Se crede că această biserică a fost mutată în secolul al XVIII-lea în capătul dinspre munți și nu este alta decât biserica veche din Călești, cu hramul „*Sfântul Apostol Andrei*“, reparată din nou în 1807.

Peste râul Pocruia, în Pogoane, există un loc cu niște pietre mari și urme de ierugă, unde a existat o moară (Moara Turcului), folosită de călugării schitului dar și de localnici. Se presupune că această moară a dispărut odată cu schitul. A rămas, la circa 100 metri vest, în marginea muntelui, numele unei stânci - „*Stănișul lui Muraru*“. Se mai spune că, la câteva zeci de metri, spre pădure, ultimul morar ar fi îngropat două pietre de moară.

Cred că ar fi bine ca, pe plan local, să se ia măsura de a se marca terenul acesta, pentru a ști, peste secole, că acolo a fost o biserică și un cimitir înainte de secolul al XX-lea.

2. Biserica veche din Călești, monument istoric

În partea de sus a satului (sectorul Călești), din șoseaua principală, se deschide „*Ulișta Cot*“. La circa 50 metri în stânga se află una din cele mai vechi biserici de lemn din această zonă, cu hramul „*Sfântul Apostol Andrei*“, monument istoric, în aceeași curte cu biserica nouă, construită de enoriașii satului Pocruia

Nu are pisanie din care să aflăm date amănunțite despre această biserică, însă, într-un memoriu justificativ, întocmit de un expert, preotul V. Udriștioiu din Târgu-Jiu, privind lucrările de reparații la învelitoarea acoperișului bisericii la 13 ianuarie 1976, se spune: „*Biserica monument istoric <<Sfântul Apostol Andrei>> a fost construită în anul 1723 din lemn, neterminată nici în interior nici în exterior, soclu de piatră de râu, pasrdoseala din cărămidă arsă, iar învelitoarea din șifă de brad. Nu are turlă. Înăuntru este împodobită cu icoane portative. În 1938 i s-au făcut reparații la învelitoarea acoperișului, dar, cu vremea, din cauza agenților atmosferici, învelitoarea s-a degradat, azi prezentând un grad de 80% uzură*“. În continuare, arată că trebuie să se lucreze cu meșteri locali, care mai știu să facă șindrila și să șindrilească.

Icoanele portative din interior, de pe catapeteasmă, din altar, cât și din naos, sunt la fel de vechi precum biserica, degradate, iar lemnul de tei este puternic copt și cărit. În afară de aceste icoane mai există câteva din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, printre care o icoană, mai mare, a Maicii Domnului cu pruncul în brațe, deasupra umerilor săi fiind pictați Sfinții Arhangheli, Mihail, în dreapta, și Gavril, în stânga, pictată de I. Zugravul.

Fiind monument istoric, biserica a fost demontată și remontată mai la nord, în 1934, respectându-se planul renovării și devizul în valoare de 72 000 de lei, întocmit de Comisia Monumentelor Istorice.

Pe vechiul amplasament s-a construit biserica nouă – Procesul verbal al Consiliului Parohial Pocruia din 4 iulie 1934. Înainte de demolare s-a făcut inventarul bisericii, care a fost dat în primire, sub semnătură, lui Vasile Gh. Văcaru, membru al Consiliului Parohial Pocruia, format din: „*ușile împărătești, 2 bucăți; 13 icoane din tâmplă; 6 icoane Sfinții Îngeri; una icoană mică de la Prăznicar; un Sfânt Epitaf vechiu; două sfeșnice împărătești de lemn; un steag vechiu; una icoană lungă din tâmplă – Sf. Prooroci; un pomelnic de lemn, anul 1807*“³.

Date despre biserica din Pocruia sunt consemnate și în alte documente. Astfel, în anul 1778, Pocruia era „*sat mic, cu biserică de piatră și cu vii*“⁴.

Într-o Evanghelie tipărită la București, în anul 1862, care a aparținut preotului Petre Ceaușu, erau făcute diferite însemnări: „*Popa Stan ot Pocruia la leatu 1801; un preot Toma servea la Pocruia, la leatu 1837 (G, 30); să se știe, când s-au început răbelia lui Tudor, au au fost anul 1820 (sic); în anul 1823 semnează popa Nicolae Leatu de când dres această Sfântă Evanghelie de robul lui Dumnezeu Lațco Dascăluș și cine va citi mă va pomeni 1837 (G, 30); în 1839 era preot la Pocruia Ion Sin Popa Vasile Corbianu*“⁵.

În cartea „*Arhitectura de lemn din județul Gorj*“, pp. 336-337, apărută în anul 2000 la editura Arc din București, Ioana Cristache Panait spune că „*pentru înălțarea bisericii de lemn, bibliografia dă anul 1807, preluat din pomelnice, nici*

³ Procesul verbal al Consiliului Parohial și al comitetului de construcție al bisericii „*Sf. Apostol Andrei*“, Parohia Pocruia, din 13 august 1934.

⁴ C. I. Caradja, *Oltenia după memoriile generalului von Bauer (1778)*, „*Arhivele Olteniei*“, nr. 15/1924, p. 420.

⁵ *Istoricul Școlii Generale din Pocruia, județul Gorj*. mss.

marea sa vechime nefiind sesizată. Către aceasta converge și tradiția. În temeiul ei, Anuarul Mitropolitan aprecia că biserica are peste 260 de ani. Pe o bârnă, în dreapta intrării, a fost incizat un text din care se distinge <<văleat 7 280>>, anul 1772⁶.

O inscripție de secol XVIII a fost și în lemnul proscomidiei, la exterior, pe aceasta, însă, vremea a ros-o.

Dau acestea certitudinea, nu numai a existenței, în 1772, a bisericii, dar și a anteriorității ei, însemnările, prin locul lor, marcând reparații și nu înălțare din temelie. Faptul îndeamnă la acceptarea informației după care biserica a fost adusă aici, în capătul dinspre munți al satului, în secolul al XVIII-lea, de pe dealul de la cruce, de la gura Ogașului Schitului.

Prispa are elementele crestate: cosoroabele, stâlpii gen „pom“. Din tindă se intră în pronaos printr-o ușă cu încuietoare asemănătoare celor țărănești din secolele trecute. În pronaos există icoane, unele pictate de Ion Zugravu (1873), un steag vechi, și, deasupra ușii este prins în cuie un panou ce amintește pe cei care au contribuit la ridicarea acestei biserici, înscrși pe opt șiruri. În centrul acestuia este scris: „*Pomelnicul logofătului Matei Brat Ioan epistatu*“. Pe tâmpla principală, din naos, de tradiție post-brâncovenească, din anul 1806, este numele artistului, greu de descifrat, poate Lațco, consemnat pe icoana „*Deisis*“, cu Maria și Ioan în nouri. Aici sunt icoane din registrul apostolilor și al praznicelor, ușile împărătești, Buna Vestire, Solomon și David, icoane mari cu câte doi sfinți.

În altar există o masă și, pe peretele din sud-est, veșminte vechi ale preoților care au slujit la această biserică.

În jurul bisericii a existat și un cimitir, în care s-au îngropat morții până la 1860, când a fost terminată și sfințită biserica mare, de zid, din Vâneăță.

Acest cimitir se întindea și pe o parte a actualelor grădini ale localnicilor Dumitru Răgușitu și Ion Văcaru. Cu o jumătate de secol în urmă se mai vedeau unele morminte. Astăzi se mai văd, într-un loc, pietre bine înfipite în pământ, la capetele morților îngropați până în 1860.

În 1997 biserica a fost din nou învelită cu șindrilă, de către meșteri din Sohodol, care au mai știut să facă șindrilă și să șindrilească. Dintre aceștia îi amintesc pe: Nicolae Cârștăscu, Gheorghe Sarcină și Vasile Tivig. Această lucrare a fost realizată sub conducerea preotului paroh Viorel Virtici. În prezent, acoperișul este în stare avansată de degradare.

Peste drum de biserică a fost casa parohială. Cu acest teren a fost împrăștiat bunicul lui Gheorghe Guran în 1864.

Timpul a trecut, această biserică a devenit neîncăpătoare, și o altă biserică, mai mare și mai frumoasă, a fost construită în 1855-1860, în Vâneăță.

⁶ Ioana Cristache Panait, *Arhitectura de lemn din județul Gorj*, Editura Arc, București, 2000, pp. 336-337.

3. Biserica mare și cimitirul din Vânează (1860)

Cu trecerea timpului, a fost nevoie de o biserică mai încăpătoare, cea din Călești, de lemn, fiind prea mică pentru un sat destul de mare din această zonă.

A fost ales un loc în mijlocul satului, la baza dealului Carpini, unde a fost construită o biserică mare, cu zid gros de 1 metru, cu temelia de săgă, cu cimitir în jur.

Din pisania ce se găsește deasupra ușii de la intrarea în pronaos aflăm:

„Ziditusau această Sfântă și Dumnezeiască Biserică, unde se prăznuiește hramul Sfinții Voievozi Mihail și Gavril și Sfântul Ierarh Nicolae, din nou, cu toată cheltuiala Domnului Mihail Galețescu, cu soția Dumnealui Floarea, unde ajutându-l și Staicu Văcariu și Nicola Cocină, Constantin Văcariu, Dumitru Călescu, Dumitru Paraschivu, cu alergătură și cu bani, și alți blagostomici creștini de aici și dupin alte părți. Unde, înfrumusețându-se și cu zugrăveala, după cum se vede, în zilele prea înălțatului nostru Domn Alexandru Ioan Cuza întâiul stăpânitori Principatelor Unite Moldova și Valahia.

Cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale D. D. Calinic, Episcopul Râmnicului.

1860 ghenarie 25

Ziugraf Tudorache Marinescu ?“

„S-a reparat și s-a curățat zugrăveala în anul 1947 de către domnul Ion Andreescu, cu concursul Sfinției Sale preot paroh iconom Petre Ceașu, ajutat de enoriașii parohiei, pictor executor fiind Iosif Keber din Tg-Jiu, protoiereu P. C. S. Iconom Stavrofor C. Popescu Pațica

S-a refăcut, în anul 1966, <<Pantocratorul>> și icoana hramului, cu concursul Preotului Paroh Semenescu Ion și Episcopului Constantin C. Verbancu, ajutat de bunii creștini din comuna Pocruia.

Pictor Gh. Bărbulescu“

O altă reparație și retușare a picturii a fost făcută în 1999 de pictorul Ion Bărbăscu, sub conducerea preotului Viorel Virtici de la parohia Pocruia.

După cum se vede din pisanie, ctitorul principal este din satul Ungureni. De la cei bătrâni am auzit că familia Galețescu a zidit această biserică în schimbul celei vechi, de lemn, construită de monahul Partenie în anul 1825, care ar fi aparținut satului Pocruia.

Această biserică a fost demolată de locuitorii satului Ungureni și construită cea actuală, în anul 1922, și sfințită în anul 1932. Un fapt neobișnuit, în pisanie nu este trecut și numele preotului care slujea în satul Pocruia la acea dată. Pe bolta de la intrare în biserică este pictată Sfânta Treime.

Ctitorii principali sunt pictați în pronaos. Familia Galețescu, pe peretele de la intrare, din vest, de o parte și de alta a ușii, ține în mână macheta bisericii, în dreapta (sud), familia Staicu Văcariu, și pe peretele din stânga (nord), familia Nicola Cocină toți ctitorii fiind îmbrăcați în veșminte de epocă: bărbații descoperiți, cu păr lung și mustați, cizme, cioareci, cămăși, pieptare și cojoace deasupra, iar femeile cu: cămăși, oprege, cojoace deasupra, pe cap purtând cârpe și în picioare, pantofi.

Bolta pronaosului este pictată cu Maica Domnului cu pruncul în brațe. De-o parte și de alta a ușii de la intrarea în naos sunt două icoane cu Maica Domnului și Isus Hristos, donate de familia Ion Andreescu.

La intrarea în naos te întâmpină, în față, catapeteasma, care are deasupra ușilor de la intrare în altar trei rânduri de icoane: în primul rând de sus sunt proorocii; în al doilea rând sunt cei 12 apostoli, cu Isus Hristos în mijloc, și, în al treilea rând, cele douăsprezece praznice împărătești, care se dau la cununia tinerelor familii.

În față sunt: masa (prăznicarul), mărginită de icoana Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril, donată de familia Toma și Ecaterina Jerea în 1910, penticostarul cu 12 icoane, așezate pe 4 rânduri a câte 3 icoane, care se sărută, și, în părțile laterale, două strane, unde se pun cărțile bisericești pentru a fi citite în timpul slujbei.

Pe boltă este pictat Isus Hristos înconjurat de sfinți și îngeri, pe peretele din vest sunt Sfinții Împărați Constantin și Elena și Sfinții Apostoli Petru și Pavel, care țin în mână o biserică cu trei turle, deasupra lor și a ușii este icoana „Cina cea de Taină” iar pe peretele de la nord sunt pictați Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfântul Mare Mucenic, iar, în colț, Sfânta Ana.

Când intri în altar te întâmpină masa bolta cu Maica Domnului, care ține pruncul în brațe, și deasupra căreia este Dumnezeu Tatăl; în dreapta, Sfântul Prooroc David, un înger, în timp ce, în stânga, sunt pictați Sfântul Împărat Solomon și Sfântul Arhanghel Gavril.

Pe pereți, începând din stânga (nord) spre dreapta (sud), sunt pictați: Sfântul Ierarh Vasile cel Mare și Sfântul Ierarh Ioan, Sfântul Ierarh Calinic, Sfântul Grigore și alți sfinți.

Biserica are în jur cimitirul, în care-și dorm somnul de veci cei care au trecut în lumea umbrelor după 1860.

În 1927, preotul Petre Ceașu a împrejmuit cu zid cimitirul, în 1986, preotul Viorel Virtici l-a extins, l-a completat cu zid de piatră, ulterior, ocupându-se în întregime.

Sub conducerea preotului Popescu Vasile Gheorghe și cu ajutorul enoriașilor din satul Pocruia, în anul 2013 cimitirul s-a extins din nou, s-a împrejmuit cu gard de zid și fier, fapt care va satisface nevoile pentru mulți ani de acum înainte.

Toto prin strădania preotului amintit, cu ajutorul primăriei orașului Tismana, în frunte cu primarul Buzianu Constantin, al membrilor Consiliului Parohial și al enoriașilor din parohie, în anul 2009 s-au realizat ample lucrări de renovare în interiorul și exteriorul bisericii (schimbarea mobilierului, gresie, la interior, repararea zidului și înlocuirea tablei acoperișului, la exterior), precum și construcția unei centrale termice destinate încălzirii bisericii.

„În urma acestor lucrări, a fost resfințită în ziua de 25 aprilie 2010 de către Înalt Prea Sfințitul Dr. Irineu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, Protoieru al Protoieriei Târgu-Jiu Nord fiind prea Cucernicul Preot Vlădoiu

*Vasile, iar Paroh fiind preotul Popescu Vasile Gheorghe, înconjurați de un ales sobor de preoți și diaconi*⁷.

Pe de altă parte, o dorință datând de multe decenii a enoriașilor din comuna Pocruia, aceea de a se ridica un monument în memoria eroilor căzuți pe câmpurile de luptă în războaiele din anii: 1877-1878, 1916-1918, 1941-1944, precum și în memoria celor căzuți în misiuni ale armatei române (Grindeanu Petre și Țintă Paul), s-a împlinit în ziua de 2 iunie 2011, când s-a desvelit monumentul, cu o slujbă de pomenire oficiată de preotul Popescu Vasile Gheorghe.

Ultima lucrare la această biserică a fost recondiționarea fântânii de lângă cimitir, construită de familia Ion Andreescu, în memoria fiului, sublocotenent Jean Andreescu, decedat în al doilea război mondial, această lucrare fiind realizată în mai 2015 de către doamna Elena Nicolcescu, în memoria soțului său, Ilie Nicolcescu.

Pictura bisericii a fost realizată de către Ecovescu Gheorghe și Ecovescu Ana, pictori din Târgu-Jiu.

4. Cimitirul satului Pocruia

După construirea și sfințirea bisericii cu hramul „*Sfinții Voievozi Mihail și Gavril și Sfântul Ierarh Nicolae*”, aluat ființă și cimitirul din jurul bisericii. De la acea dată, toți morții din sat au fost înmormântați în cimitirul acestei biserici.

La început, locurile de veci s-au repartizat după familii: Călești, Negrești, Ioviștești, Semenești și Greci. De-a lungul timpului, prin căsătorii, membrii acestor familii s-au amestecat, astfel că, morții din tot satul sunt dispuși în toate părțile cimitirului.

Dacă, până prin anul 1990, se punea la capul mortului stâlpul de lemn (o cruce cu două aripi laterale), după această dată, acest stâlp a fost înlocuit, treptat, cu crucea de mozaic și marmură, încât, în prezent, aproape că nu mai există acest stâlp.

Cu trecerea timpului, s-au adus îmbunătățiri cimitirului: împrejmuirea, în anul 1927, cu gard de piatră, sub conducerea preotului paroh Petre Ceaușu; extinderea cimitirului și completarea gardului de piatră al acestuia, în anul 1986, de către preotul Vasile Virtici; pentru ca, în anul 2013, preotul Popescu Vasile Gheorghe să extindă din nou cimitirul, spre vest, și să construiască un gard de piatră și fier.

Odată cu lucrările de renovare a bisericii, în anul 2010, când s-a resfințit biserica, s-a făcut și curățirea cimitirului de sulile de brad uscate, crucile de lemn putrede, și s-au tăiat arborii care au crescut mari și, la furtuni puternice, făceau stricăciuni mormintelor.

După toate aceste lucrări, biserica arată foarte bine, cu un cimitir bine organizat și curat.

⁷ Actul de resfințire a bisericii cu hramul „*Sfinții Voievozi Mihail și Gavril și Sfântul Ierarh Nicolae*” din Vâneală.

Mulți dintre fiii acestui sat au plecat în căutare de lucru în alte zone ale țării, unii chiar peste hotare, și au rămas în acele locuri. Alții au revenit, și își dorm somnul de veci în locul în care s-au născut și care i-a hrănit, alături de cei care au rămas pentru totdeauna aici. Printre aceștia, îi amintim pe: preotul Matei Constantinescu (1836 - 1935), preotul Petre Ceașu (1898 - 1995), eroii căzuți pe câmpurile de luptă din războaiele din anii 1877-1878, 1916-1918, 1941-1944, și eroii căzuți în misiuni de luptă ale armatei, senatorul Vasile Văcaru, învățătorul Matei Popescu, Petre Semenescu, Vasile Văcaru, profesorul Vasile Iovița, Vasile Semenescu, căpitanul Bobloi Ion, colonelul I. Stanciu, doctorul Ilie Nicolcescu, brigadierul Chiril Semenescu, Ion Văcărescu, pădurarul Pantelimon Gran, Alexandru Călescu, Ion Văcaru, Nicolae Guran (Pufulete), Nicolae Popescu (Cucu), primarii care au funcționat de la înființarea comunei și ceilalți săteni, care s-au ocupat cu munca la câmp – porumbul, pomii fructiferi, vița de vie, creșterea animalelor – cu diverse meșteșuguri – dogăria, rogojinăria, croitoria, construcția de case – și alte activități, care i-au ajutat să supraviețuiască în această zonă frumoasă de la poalele Munților Vâlcăni.

În semn de respect pentru ei, urmașii, la diferite date, fac pomeni acasă și îi pomenesc la biserică.

5. Biserica nouă din Călești, cu hramul „Sfântul Apostol Andrei”

La 8 metri mai la sud de biserica veche din Călești (monument istoric datând din 1723, după pomelnic din 1807), se află biserica nouă, cu același hram, „Sfântul Apostol Andrei”. În pisania acesteia se arată: *„Cu vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului, și cu săvârșirea Duhului Sfânt, s-a zidit din temelie această Sfântă Biserică cu hramul <<Sfântul Apostol Andrei>> din parohia Pocruia, satul Pocruia, raionul Baia de Aramă, Regiunea Oltenia, în anul 1932-1964, ctitor principal fiind domnul Ion Andreescu și soția sa, Marioara, ajutat cu muncă și cheltuială de enoriașii Parohiei, în timpul păstoriei preotului iconom Petre Ceașu.*

S-a sfințit în ziua de 1 noiembrie 1964 de către Înalt Prea Sfinția Sa Firmilian, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei, secretar general al Departamentului Cultelor fiind Dl. profesor Dumitru Dogaru, protoiereu al raionului Baia de Aramă fiind P. C. preot Virgil Cosmulescu, iar preot paroh fiind Haralambie Argintaru.

Pictori: Mihail P. Bălășescu din Craiova și Gheorghe Barbu Pârvulescu din comuna Tismana”.

După lucrările de reparații, restaurarea picturii și resfințirea bisericii, din data de 6 decembrie 2015, s-au adăugat următoarele: *„Ample lucrări de conservare și restaurare au fost făcute între anii 2011-2015, prin stăruința P. C. Preit Ic. Stav. Popescu I. Vasile Gheorghe, sprijinit fiind de către Consiliul Parohial, enoriașii satului Pocruia și Primăria Orașului Tismana.*

S-a resfințit azi, 6 XII 2015, de către I. P. S. Dr. Irineu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolitul Olteniei, Protoereu al Protoeriei Târgu-Jiu Nord fiind P.

C. Pr. Mărăcine Marian Valentin, Pr. Paroh fiind P. C. Preot Iconom Stav. Popescu I. Vasile Gheorghe.

Pictor restaurator Ecovescu Gheorghe“.

Deși pisană arată că biserica s-a zidit în anul 1932, din procesele-verbale ale Consiliului Parohial Pocruia, ce se află în arhiva bisericii, reiese faptul că demersurile pentru construcția unei noi biserici au început în 1932, dar demontarea și remontarea bisericii vechi, monument istoric, s-a realizat în 1935 de Iosif Onofreiu – căruia îi plăcea să mănânce broaște și șerpi – din Târgu-Jiu, cu suma de 72 000 lei⁸, iar biserica nouă, cu temelia din piatră de râu, pereții din beton, bolțile din lemn și acoperișul din tablă, cu valoarea devizului de 295 000 lei, a fost realizată de către același constructor în 1936-1937⁹. După ce a fost zidită, a stat mulți ani, până în 1963-1964, când a fost terminată, zugrăvită și sfințită.

Este o biserică nouă, frumoasă, frumos zugrăvită de pictori foarte buni, printre care și Gheorghe Bărbulescu din Tismana, la o vârstă înaintată, pensionar, cu foarte multă experiență.

În prezent se face slujbă alternativ, aici se oficiază botezurile nou-născuților, precum și cununiile religioase ale tinerilor ce întemeiază noi familii.

Dintre picturi amintesc: pe peretele din stânga, de la intrare, este pictat Raiul; pe cel din dreapta, Iadul; în naos, Firmilian, Mitropolitul Olteniei din perioada aceea; Sf. Cuv. Nicodim de la Tismana și Sf. Cuv. Grigore Decapolitul; Catapeteasma; ușa de la intrare în Altar; Sfântul Mare Mucenic Gheorghe și Sfântul Mucenic Teodor; Sfântul Mare Mucenic Pantelimon și Sfântul Mucenic Iacov Persul; Sfântul Mucenic Eustație și Sfântul Mucenic Victor; pe boltă, Isus Hristos; Nașterea lui Isus Hristos și coborârea în Iad. În Altar este masa și crucea, Sfântul Ierarh Vasile cel Mare, Sfântul Ierarh Ioan Hrisostom, și pomelnicul cu enoriașii care au contribuit la terminarea bisericii. Pe boltă este pictată Maica Domnului cu Isus Hristos, înconjurată de Arhanghelul Mihail și Arhanghelul Gavril. Pe peretele din sud este Cartea Pomenirii de Veci a credincioșilor, care au ajutat la înfrumusețarea acestei sfinte biserici, 1964, și pictorii Ecovescu Gheorghe și Ecovescu Ana, care au restaurat pictura acestei frumoase biserici în lunile iulie și august 2015.

În curte, Dumitru Răgușitu, vecin cu biserica, a construit, „cu toată cheltuiala și oboseala, clopotnița bisericii, cu meseriașii Gheorghe Lala și Vasile Tilea, în anul 1975“.

Sub conducerea preotului Popescu Vasile Gheorghe, s-a înlocuit tabla veche de pe acoperiș cu alta nouă, iar în anii 2014-2015 s-a construit un zid de piatră prevăzut cu plasă de sârmă ce împrejmuiește curtea bisericii, precum și alee cu trepte, care urcă de la poartă până la biserică.

Slujbele religioase se oficiază, planificat, la toate cele 3 biserici ale parohiei Pocruia.

⁸ Conform procesului-verbal din octombrie 1934.

⁹ Conform procesului-verbal al Consiliului Parohial din 19 octombrie 1936.

După toate aceste lucrări și restaurarea picturii, biserica a fost resfințită la data de 6 decembrie 2015.

6. Biserica din satul Izvarna, cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe“

Dacă, până la 1864, fiecare sat avea biserica sa și preotul său, prin reforma din 1864, realizată de către Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, s-au grupat satele și s-au format comunele, printre care și Pocruia, alcătuită din satele: Pocruia, Isvarna și Sohodol.

Date despre biserica din satul Isvarna se aflăm din pisania de pe frontispiciul ei:

„Cu ajutorul Sfintei Treimi, preamărită în trei ipostasuri, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, această Sfântă Biserică, la care se serbează <<Sfântul Mare Mucenic Gheorghe>>, din cătunul Isvarna, comuna Pocruia, ridicată din temelie de zid, în locul celei vechi, de lemn, s-a sfințit cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintele D. D. Atanasie Mironescu, Episcop al Râmnicului Noul Severin, astăzi 31 octombrie 1899, de părintele Protoiereu al județului Gorj, Iconom Stavrofor Ștefan Nicolaescu, ctitori fiind: Pr. Sachelarie Matei Constantinescu, I. Remetea, D. Tilea, I. Covrig, C. Remetea, Gh. I. Gruiescu, Iancu Gruiescu, D. Buză, V. Remetea, Gheorghe Budică, I. Simescu, Z. Gheorma, cu toată cheltuiala locuitorilor acestui cătun, precum și a altor creștini din satele învecinate, pictor fiind Gheorghe Bărbulescu. Septembrie 1899.

Între anii 2009-2013, acest Sfânt Lăcaș a fost restaurat prin stăruința P. C. Preot Iconom Stavrofor Popescu I. Vasile Gheorghe, sprijinit fiind de Consiliul Parohial, enoriașii satului Isvarna, Cocină Gheorghe, Sarcină Vasile, Gruiescu Ion, Remetea Petre.

S-a resfințit acest Sfânt Locaș azi, 23 Sept. 2012, de către I. P. S. Părinte Acad. Dr. Irineu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, Protoiereu al Protoeriei Tg-Jiu Nord, fiind P. C. Preot Bălan Dumitrașcu, Pr. Paroh fiind P. C. Preot Stavrofor Popescu I. Vasile Gheorghe, restaurator fiind Drăgan Luminița Mihaela din Galați”¹⁰.

Biserica a mai fost sprijinită de către: prof. univ. dr. Dan Ilie Morega, Primăria Orașului Tismana, Consiliul Județean Gorj și alți binevoitori din județul Gorj.

Pentru că avea toate gradele, preotului i s-a acordat o *Gramată* de mulțumire pentru efortul depus în slujba Bisericii.

Biserica nouă, în formă de cruce, cu turlă, așezată în mijlocul satului, în același loc cu cimitirul, a fost construită în locul celei vechi, din lemn, aproximativ în secolul al XVII-lea.

„Dintre preoții vechi, de care îmi aduc aminte bătrânii satului, îi amintesc pe: Dumitru Răuți, cam pe la 1864, moșul familiei Bocean; Constantin Tivig din

¹⁰ Pisania bisericii cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe“ din satul Isvarna.

satul Sohodol, care făcea slujbă și la Isvarna: Constantin Ciuvăț, moșul lui Ilie Covrig din Isvarna; Ioan Constantinescu din satul Isvarna. Acești preoți au fost dintre grămăticii, dintre cei care învățau cucoava, ceaslovul și psaltirea și care citeau numai pe cărți bisericești cu litere vechi.

*Preotul Matei Constantinescu, nepot adoptat al preotului Ion Constantinescu, a absolvit seminarul și a slujit, de la construcția bisericii până în anul 1920, când a fost înlocuit de nepotul său Petre Ceașu*¹¹.

7. Biserica „Sfinții Voievozi Mihail și Gavril“ din satul Sohodol

Parohia Sohodol, orașul Tismana, județul Gorj, fosta comună Pocruia, raionul Gorj, regiunea Oltenia, a luat ființă în anul 1929 prin dezlipirea de Parohia Pocruia.

Posedă o singură biserică, în formă de cruce, cu hramul „Sfinții Voievozi Mihail și Gavril“, construită în anul 1901 din piatră și acoperită cu tablă, iar apoi cu țiglă. Înfățișarea bisericii este impresionantă, găsindu-se pe un deal, în partea de răsărit a satului.

Din pisană de pe frontispiciu se pot cunoaște ctitorii Sfântului locaș de închinare.

Arhitectul bisericii nu se cunoaște. Bătrânii spun că era un italian al cărui nume s-a uitat. Biserica, la intrare, este prevăzută cu coloane înalte de piatră cu arcade și cu o tindă exterioară. Inscripții, în afară de pisană, nu are.

De asemenea, nu posedă nici obiecte de valoare istorică, culturală sau artistică, doar câteva minuscule cu litere chirilice din anul 1862, din timpul Episcopului Calinic cel Sfânt.

Slujitorii bisericii vechi și noi, în ordine cronologică, sunt: Daia ereu, Iovan ereu, Constantin Tivig, Matei Constantinescu, preot Petre Ceașu, și Adrian popescu, primul paroh al bisericii. Au mai suplinat: preot Ion Semenescu, preot Pigui Ion (paroh timp de 4 ani), și preot Viortici Viorel, pe o perioadă mai scurtă.

De la 1 octombrie 1976, până în prezent, parohul bisericii din satul Sohodol este preotul Vasile Ion Ispas, fiul satului, fiind hirotonit pe seama acestei parohii.

Pisană bisericii din satul Sohodol are următorul text:

„Cu ajutorul Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, acaastă Sfântă Biserică, la care se serbează Patronul Sfinții Voievozi din cătunul Sohodol și comuna Pocruia, plasa Ocolul Vulcan, jud. Gorjiu, s-a refăcut de zid, în locul celei vechi, de lemn, cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop al Eparhiei Râmnicu Noul Severin, D. D. Atanasie Mironescu, în al IV-lea an al Arhipăstoriei Sale, și s-a sfințit astăzi, în anul 1901 octombrie 22, de Părintele Protoiereul jud. Gorjiu, Economul Stavrofor Ștefan Nicolaescu, Paroh Sachelarie Matei Constantinescu, Gheorghe L. Drăghescu, Toma Gh. Drăghescu, Dumitru B.

¹¹ Ion D. Popescu, *Monografia satului Isvarna*, Arhivele Naționale București, Dosar 598/1942, Inventar 1 072/1942, Cota 598/1942.

Frățilescu, Pavel D. Drăghescu, Ispas Gh. Drăghescu, Mihail Tivig și Matei M. Sarcină, cu concursul material al tuturor enoriașilor din această cătună și al altor binevoitori creștini de prin satele vecine.

Această biserică este făcută cu bani de la locuitorii acestei cătune, Sohodol, unde a ajutat și Petre H. Gavrilesco, tot ca și cei mai de sus, și s-a zugrăvit de Gheorghe Petrescu din Craiova 1901 octombrie 22 și s-a renovat în anul 1982, fiind Mitropolit al Olteniei I. P. S. Nestor, Protoereu Neofit Stănculescu, Inspector Culte Dl. Petre Oprețoiu, Preot Paroh Ispas Vasiloniu, cu ajutorul enoriașilor din acest sat.

Cantori: suplinitor Nistor Vasile și Frățilescu V. Vasile.

*Consilierii Parohiei: Vasile C. M. Tivig, Gh. P. Drăghescu, Frățilescu Nicolae, Sarcină Dumitru, Sarcină Gheorghe*¹².

Icoanele și crucile (troițele) – loc de închinăciune

În afara slujbelor religioase, în biserici, oamenii se roagă acasă, în fața icoanelor. Acasă, fiecare familie are câte-o icoană (icoană de vatră), pusă pe peretele dinspre răsărit, cu Maica Domnului sau cu sfântul al cărui nume îl poartă capul familiei, sau în legătură cu praznicul ce-l ia la cununia religioasă. La icoană mai țin o candelă, sticla cu aghiazmă și câteva fire de busuioc, luate la Bobotează și folosite în timpul anului pentru sănătate. Icoane au fost puse și pe drumul ce urcă în dealul Pocruiei și, mai departe, în munte.

Mai sunt și în prezent icoane prinse pe trunchiurile copacilor, la locurile de popas și pe traseul drumului. Au rămas de la înaintași și nume de locuri precum „*Teiul cu icoană*”.

În trecut au existat pictori (zugravi) care au pictat icoane. Unul dintre aceștia, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a fost Ion Zugravu, de la care au rămas icoane la biserica veche, monument istoric, cu hramul „*Sfântul Apostol Andrei*” din Călești.

Dumitru Zugravu, care a trăit în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a pictat icoane care se găsesc în casele unora dintre săteni.

Pictori (zugravi) care au lucrat în prima jumătate a secolului al XX-lea Gheorghe (Ghiță) Bărbulescu din Tismana, pictor de biserici autorizat, au fost Nicolae Călescu și, nepotul său de frate, Alexandru Călescu (1905 - 1971).

Nicolae Călescu a participat la pictarea mai multor biserici, printre care cea de la Corobăi, județul Gorj, despre care îmi povestea tatăl meu, și cea de la Ungureni, de pe care a și căzut și a murit. A pictat icoane care se află la unele familii din sat.

Alexandru Călescu, nepotul acestuia, tânăr talentat la pictură, a fost luat și învățat să picteze, sub conducerea lui Gheorghe (Ghiță) Bărbulescu, la bisericile amintite mai înainte. De asemenea, a pictat icoane pentru familiile din sat,

¹² Ion Bărbăscu 1982.

nesemnate, dar găsite de mine la urmași, care mi-au spus că icoane casei este pictată de Alexandru Călescu.

De la Gheorghe (Ghiță) Bărbulescu a rămas o icoană pictată în perioada în care a participat și el la pictarea bisericii noi din Călești, „*Nașterea Domnului Isus Hristos*“, care se găsește la biserică.

Acești pictori (zugravi) au pictat și cruci (troițe) așezate la intersecțiile drumurilor din sat, unele dintre ele nesemnate: cea de lângă casa lui Dumitru Tomoiu; cea de la intersecția uliței principale cu ulița „*Cotului*“; cea de la Vlău, pictată în anul 1911; cea din centrul satului. Altele sunt semnate, precum: cea din fața casei lui Nănescu (1910); cea din fața casei lui Ion Miloșiu (10 februarie 1913), realizată de către Dumitru Zugravu; cea din valea Pocruiei, de la gura Ogașului Schitului (1939); cea din vârful dealului spre Tismana, de „*După Deal*“, realizată de către Alexandru Călescu, locul unde se face slujbă religioasă și îl cinstesc pocruienii, la 1 februarie, pe Sfântul Trifon, patronul viilor.

Aceste picturi au fost deteriorate de ploi și vânt, iar, după 1990, au fost rețușate de către pictorul Ion Bărbăscu din Târgu-Jiu, care nu a mai respectat pictura veche și e păcat!

În prezent nu mai există nici un pictor în sat, și nici în Tismana. Aceștia mai sunt, destul de rar, în orașele mari și au studii superioare.

După 1989, au apărut crucile făcute de meșteri lemnari, sculptate, lăcuite, cu două aripi laterale, însă, aceștia nu țin cont de tradiția acestor locuri.

Preoții și cântăreții care au slujit la bisericile din comuna Pocruia

Din documentele studiate, nu am găsit încă numele preotului care a slujit înainte de 1860, și nici după 1860 până în 1870, când, dintr-o plângere a locuitorilor cătunului Isvarna către Protopopia județului Gorj, am aflat că la Pocruia era preot Ion Grecu:

*„Venim, cu tot respectul, a vă ruga pe Sfinția Voastră, ca superior alu acestui județ să binevoiți a ordin la Sfinția lui părintele popa Ion Grecu din Pocruia, care este mai în apropiere de noi a ne servi cele religioase la Sfânta noastră biserică“*¹³.

Având casa lângă biserica din satul Pocruia, este posibil ca Ion Grecu să fi fost preot și înainte de 1870.

În 1873 în comuna Pocruia erau patru biserici: Călești, cu 87 de familii, mahalaua Greci cu 88 de familii, avându-l preot pe Ion Grecu; cătunul Izvarna, cu 70 de familii, și cătunul Sohodol, cu 120 de familii, avându-l preot pe Vasile Tivig¹⁴.

În anul 1876, în Parohia Pocruia, pe lângă cele două biserici, „*Sfântul Apostol Andrei*“, cu 87 de familii, 17 pogoane de pământ, și mahalaua Greci, cu

¹³ Arhivele Naționale Gorj, Protopopia județului Gorj, dosar nr. 5/1870.

¹⁴ *Ibidem*, dosar nr. 56/1873-1874.

biserica „*Sfinții Voievozi*“, cu 88 de familii, cu 17 pogoane de pământ, apare, pentru prima dată, și cătunul Izvarna, cu biserica cu hramul „*Sfântul Mare Mucenic Gheorghe*“, cu 70 de familii, care îl avea preot pe Ioan Șerban Grecu, cu Școala de grămătică, cu un salariu de la buget de 100 de lei, cu 14 pogoane de pământ primite.

Cântăreți erau: Vasile Pârgariu, absolvent prin practică, cu un salariu de la buget de 20 de lei, care a primit 3 pogoane de pământ; Constantin Vasile, absolvent prin practică, cu un salariu de 20 de lei și un salariu de 20 de lei și 3 pogoane de pământ primite; Semen Budică, absolvent prin practică, cu un salariu de la buget de 20 de lei.

În cătunul Sohodol, biserica cu hramul „*Sfinții Voievozi*“, cu 120 de familii și 365 de enoriași, era preot Constantin Tivig, cu Școală de grămătică, salariu de 100 de lei de la buget, cântăreți fiind: Constantin Gavrilăscu, absolvent din practică, cu un salariu de la buget de 20 de lei, și Constantin Gr. Daia, curs din practică și salariu de 20 de lei de la buget¹⁵.

Pentru ultima dată apare, în documentele ce le-am putut studia, preotul Ion Șerban Grecu, ca membru al Comitetului Școlar din comuna Pocruia, în anul 1880¹⁶.

Începând din anul 1890, apare în documente, la Parohia Pocruia, preotul Mathei Constantinescu (1836-1935), de origine din Topești, după cum spune nepotul său Mișulică Ciobanu din Izvarna, crescut la o familie din Pocruia. A făcut 4 clase primare și apoi 4 clase seminariale, hirotonisit la 10 noiembrie 1879¹⁷. Înainte de a veni la Parohia Pocruia, a funcționat la Parohiile Boboești și Vâlcea (Câlcești).

Din anul 1898 a fost preot la Parohia Pocruia, ce cuprindea toate bisericile din comună: „*Sfântul Apostol Andrei*“ din Călești, biserică de lemn, în stare rea, cu 100 de familii și 334 de suflete; „*Sfinții Voievozi*“, din mahalaua Greci, de zid, sfințită în 1860, în stare bună, cu 108 familii și 457 de suflete, și „*Sfinții Voievozi*“, din cătunul Sohodol, în stare rea, cu 174 de familii și 737 de suflete¹⁸.

La începutul secolului al XX-lea (1901), din Parohia Pocruia făceau parte aceleași patru biserici, dar cu un număr mai mare de familii și suflete: „*Sfinții Voievozi*“ (Greci), de zid, sfințită în 1860, în stare bună, cu 125 de familii și 479 de suflete; „*Sfântul Apostol Andrei*“ din Călești, de lemn, dată necunoscută, în stare rea, cu 102 familii și 436 de suflete, cele două biserici având ca enoriași un număr de 222 de familii și 915 suflete; „*Sfântul Gheorghe*“, din cătunul Izvarna, din zid, sfințită în 1899, în stare bună, cu 96 de familii și 370 de suflete, având picturi cu preotul și familia sa; „*Sfinții Voievozi*“, din cătunul Sohodol, din zid, sfințită în 1901, în stare bună, cu 190 de familii și 800 de suflete, având picturi reprezentându-l pe preot împreună cu soția sa, Tatiana.

Preotul Mathei Constantinescu avea un salariu de 540 de lei de la stat și 12,75 hectare de pământ.

¹⁵ *Ibidem*, dosar nr. 84/1876.

¹⁶ *Ibidem*, dosar nr. 127/1879-1880.

¹⁷ *Ibidem*, dosar nr. 204/1889-1890.

¹⁸ *Ibidem*, dosar nr. 271/1898.

În parohie slujeau cântăreții: V. Remetea, care avea 4 clase primare și 4 clase normale, cu un salariu de 132 de lei și 2 hectare și 1/8 dintr-un hectar de pământ; V. Văcărescu, care avea 4 clase primare și cursul de cântăreți, cu un salariu de 132 de lei și 2 hectare și 1/8 dintr-un hectar de pământ, în timp ce, epitropi erau: Mathei Constantinescu, preot paroh, Gheorghe Paraschivu, din partea guvernului, și Ion M. Văcaru, din partea eparhiilor¹⁹.

Preotul Mathei Constantinescu a avut doi băieți și două fete și a slujit la Parohia Pocruia până la 4 aprilie 1920, la vârsta de 84 de ani, când a fost înlocuit de nepotul său, preotul Petre Ceașu.

Preotul Petre Ceașu, născut în 1898, în satul Izvarna, comuna Pocruia, fiul lui Ceașu, venit din comuna Padeș, abagiu, și al Domnicăi, fiica preotului Mathei Constantinescu, a făcut școala primară la Baia de Aramă, apoi, bunicul l-a trimis să urmeze seminarul la Râmnicu-Vâlcea, absolvind în 1918, cu laude, dovadă că episcopul l-a hirotonisit și duhovnic, distincție rară, pe care nu o avea niciun preot din zona noastră, nici chiar bunicul său, preotul Mathei Constantinescu.

Înainte de a fi hirotonisit preot, s-a căsătorit cu Ligia (1903-1935), fiica învățătorului Gheorghe Popescu Topești, ulterior, recăsătorindu-se cu Constanța, împreună cu care a construit casa familiei de la Pocruia.

A profesat un an într-un sat din nordul Craiovei, iar la 4 aprilie 1920, prin Ordinul Sfintei Episcopii a Râmnicului Noului Severin cu nr. 23 874/1920, a fost numit preot la Parohia Pocruia (formată din bisericile din Pocruia, Izvarna și Sohodol), în locul bunicului său, preotul Mathei Constantinescu, și învățător în satul Pocruia²⁰.

A fost căsătorit de două ori și a avut patru copii (trei băieți și o fiică). Sub conducerea lui, s-a ridicat, în anul 1932, biserica nouă din Călești, cu pereții din beton, acoperită cu tablă, terminată și sfințită în 1964, sub conducerea preotului Haralambie Argintaru.

Preotul Petre Ceașu avea să înceteze din viață în anul 1955.

Preotul Haralambie Argintaru s-a născut în anul 1931, în satul Cloșani, comuna Padeș, județul Gorj, fiind fiu de preot, iar după mamă, era descendent dintr-unul dintre pandurii apropiați lui Tudor Vladimirescu.

În anul 1951 a absolvit Școala Pedagogică de Băieți din Târgu-Jiu, ulterior, urmând cursurile Institutului Teologic din București, absolvind în 1955 cu rezultate foarte bune.

În anul 1956 a fost hirotonisit preot pe seama Parohiei Pocruia, comuna Pocruia, raionul Baia de Aramă.

S-a căsătorit, în același an, cu Vâlceanu Al. Elena, din comuna Godinești, născută la 13 februarie 1938.

Familia Haralambie și Elena Argintaru a avut trei fete: Ileana, Luminița și Livia, toate născute în Pocruia.

¹⁹ *Ibidem*, dosar nr. 294/1901.

²⁰ În anul 1939 a luat ființă Parohia Sohodol, unde a fost numit preotul Adrian Popescu.

Timp de 9 ani, până în 1964, când s-a mutat la Parohia „*Sfântul Nicolae*“ din Târgu-Jiu, a desfășurat o intensă activitate pastoral-misionar-socială, străduindu-se, prin cuvânt și faptă, la continuarea și terminarea lucrărilor de tencuieli, tâmplărie și pictură de la biserica nouă, cu hramul „*Sfântul Apostol Andrei*“, precum și sfințirea acestui nou lăcaș, eveniment ce a avut loc la 1 noiembrie 1964, când a fost răsplătit de Mitropolia Olteniei cu cea mai înaltă distincție bisericească ce se acordă preoților de mir, cea de Iconom Stavrofor.

S-a stins din viață în ziua de 7 iulie 2002 și a fost înmormântat în cimitirul Vădeni în ziua de 9 iulie 2002.

În anul 1964 a fost numit preot paroh la Pocruia preotul Ion Semenescu, născut în satul Ohaba, comuna Șovarna, județul Mehedinți, la 16 februarie 1933.

A urmat cursurile școlii primare în satul natal, ulterior, Liceul Comercial din Drobeta-Turnu Severin, absolvind în anul 1951. În perioada 1952-1956 a urmat cursurile Facultății de Teologie din București, după absolvire fiind numit preot în satul Băsești, comuna Bâlvănești, județul Mehedinți.

După despărțirea de prima soție, preotul Ion Semenescu s-a recăsătorit cu învățătoarea Aurora Frățilescu din satul Sohodol, născută în anul 1952, împreună cu care a avut trei copii: Ionuț, Delia și Ancuța.

A slujit la parohia Pocruia până la 15 septembrie 1975, în acest interval de timp realizând reparații exterioare la biserica cu hramul „*Sfinții Voievozi*“ din Vâneăț, în timp ce, la interior, s-a refăcut pictura „*Pantocratorului*“.

La 15 septembrie 1975 s-a transferat la parohia Bala, pentru a fi mai aproape de părinți, ulterior, transferându-se la parohia Șovarna.

În locul rămas liber la parohia Pocruia, a fost numit preotul Viorel Virtici, născut la 22 martie 1950, în satul Pocruia, comuna Tismana, județul Gorj.

A urmat cele 8 clase ale școlii din satul natal, absolvind clasa a VIII-a în anul 1964. Ulterior, a urmat cursurile Seminarului Teologic de la Craiova, absolvind în anul 1971.

La 18 octombrie 1971, s-a căsătorit cu Marioara Volintiru, născută în anul 1951, fiind hirotonisit preot la parohia Vâlcea la 2 februarie 1972.

Familia Viorel și Marioara Virtici a avut doi copii: Olguța, asistentă medicală, și Florin, care a lucrat în București.

După numirea sa preot la parohia Pocruia, Viorel Virtici s-a străduit să mențină în stare bună bisericile din parohie. Astfel, a acoperit cu șindrilă biserica veche din satul Călești în anii 1976 și 1997; a extins cimitirul prin mutarea zidului de piatră în anul 1986, astfel încât, în prezent, acesta arată îngrijit; a renovat biserica cu hramul „*Sfinții Voievozi*“ din Vâneăț, fiind restaurată și pictura, în anul 1999, de către pictorul Ion Bărbănuș din Târgu-Jiu.

Preotul Viorel Virtici s-a pensionat în anul 2009, în locul rămas vacant fiind numit preotul Popescu Vasile Gheorghe.

Preotul Popescu Vasile Gheorghe s-a născut la 23 aprilie 1977, în satul Sohodol, comuna Tismana, județul Gorj, fiind primul din cei trei copii ai familiei. A urmat cursurile școlii primare și gimnaziale în satul natal.

Între anii 1991-1996 a urmat cursurile Seminarului Teologic Ortodox din Craiova, ulterior, în perioada 1996-2002, fiind cântăreț la Parohia Pocruia, alături de preotul Viorel Virtici.

Între anii 1998-2003 a urmat cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă, specializarea Teologie Pastorală, în cadrul Universității din Craiova. De asemenea, a urmat și cursurile modulului pedagogic, având dreptul de a predă religia în școli.

S-a căsătorit, la 6 mai 2001, cu Luminița Gavrilescu, născută la 2 aprilie 1979, absolventă a Școlii Post-Liceale „*Pro-Humanitas*” din Târgu-Jiu, de educatoare și învățătoare, încadrată, în prezent, ca educatoare titulară, la Grădinița de Copii din satul Sohodol.

Familia Vasile Gheorghe și Luminița Popescu are două fiice, Georgiana și Andreea.

Preotul Popescu Vasile Gheorghe a fost hirotonit diacon pe seama Parohiei Padeș, la biserica cu hramul „*Sfinții Atanasie și Kiril*”, la 28 septembrie 2002, de către Înalt Prea Sfințitul Teofan, Mitropolitul Olteniei.

La 12 octombrie 2002 a fost hirotonit preot pe seama aceleiași parohii, de către Prea Sfințitul Nicodim, episcopul vicar al Sfintei Arhiepiscopii a Craiovei.

Preotul Popescu Vasile Gheorghe a terminat lucrările de construcție a bisericii cu hramul „*Sfântul Ilie*”, cu sprijinul enoriașilor parohiei Padeș și al prof. univ. dr. Dan Ilie Morega. Sfințirea acestui lăcaș a avut loc la data de 20 iulie 2003.

La inițiativa sa, s-a refăcut pictura, acoperișul, și s-a reamenajat cimitirul bisericii unde a fost hirotonit („*Sfinții Atanasie și Kiril*”) din Padeș. Acest lăcaș a fost resfințit la 8 septembrie 2006, prilej cu care preotului Popescu Vasile Gheorghe i s-a acordat titlul de „*Iconom*”.

În perioada 1997-1998, s-au făcut lucrări importante la biserica din satul Văieni, acestea constând în: refacerea picturii în frescă; instalația electrică; acoperișul, la care s-a adăugat o turlă; s-a refăcut exteriorul și s-a reamenajat cimitirul.

Cu acest prilej a primit gradul de „*Iconom Stavrofor*”, cea mai înaltă distincție bisericească ce se acordă preoților de mir, dându-i-se dreptul de a purta Cruce, ca recunoaștere pentru meritele sale și activitatea depusă.

La 1 mai 2009, la cererea sa, s-a transferat la Parohia Pocruia, mai aproape de casă și de părinți.

Cu experiența câștigată la Padeș, a făcut demersurile pentru restaurarea bisericii din Vâneată, având hramul „*Sfinții Voievozi*”.

Astfel, prin obținerea unei sponsorizări, s-a fost realizat asfaltarea uliței care duce din intersecția de la preotul Virtici până la biserică; cu sprijinul enoriașilor, a fost dotată biserica cu sfinte odoare (cădelniță, vase, veșminte, candelă, evanghelii, sfeșnice), scaune din frasin, iconostas și strană dreapta, clopote.

Cu sprijinul primăriei orașului Tismana și al enoriașilor, s-au făcut următoarele lucrări: s-a pus gresie în interiorul bisericii; s-a refăcut temelia, exteriorul bisericii; s-au montat pavele pe alea ce duce spre biserică; s-a mărit și reamenajat cimitirul, și s-a refăcut masa altarului bisericii, care se prăbușise în noaptea Sfintelor Paști în anul 2009.

Toate aceste lucrări au fost încununate odată cu slujba de resfințire, oficiată în data de 25 aprilie 2010 de către I. P. S. Irineu, Mitropolitul Olteniei, înconjurat de un ales sobor de preoți și diaconi.

Pentru toate cele arătate mai sus, preotul a fost apreciat, felicitat, și, nemaivând ce grad să primească, i s-a acordat o diplomă de apreciere („Gramată”) la data de 25 aprilie 2010.

Ultima lucrare realizată la această biserică a fost recondiționarea fântânii de lângă cimitir, construită de familia Ion Andreescu, în memoria fiului lor, sublocotenentul erou Jean Andreescu, decedat în al doilea război mondial, și de către doamna Elena Nicolcescu, în memoria soțului său, dr. Nicolcescu Ilie, în mai 2015.

O lucrare dorită de pocruieni, de mult timp, a fost realizarea unui Monument al Eroilor căzuți în războaiele din anii: 1877-1878, 1916-1918, 1941-1944, sfințit la 2 iunie 2011.

La biserica nouă din Călești, cu hramul „Sfântul Apostol Andrei”, s-a înlocuit, în anul 2012, tabla veche de pe acoperiș cu alta nouă, s-a înlocuit, în anii 2014-2015, zidul de piatră și gardul de sârmă ce o înconjoară, și s-a refăcut aleea în scări ce urcă de la poartă până la biserică.

În lunile iulie-august 2015 a fost restaurată biserica acestei biserici de către pictorii Ecovescu Gheorghe și Ecovescu Elena din Târgu-Jiu, astfel că, biserica a fost resfințită la data de 6 decembrie 2015.

Lucrări de restaurare și conservare au fost făcute, în perioada 2009-2012, și la biserica filială din satul Izvarna, având hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, aceasta fiind resfințită la 23 septembrie 2012.

În domeniul pastoral, preotul Popescu Vasile Gheorghe a atras multă lume la sfintele slujbe, iar, împreună cu tinerii, a reînviat cântarea în comun (corul bisericesc).

De Sfintele Paști și de Crăciun, a organizat grupuri de colindători (copii), cărora le-a oferit în dar dulciuri și cărți.

Să revenim la cântăreții care au slujit la această parohie, începând din 1901, până în prezent, respectiv:

Victor Văcărescu a fost cântăreț la parohia Pocruia în perioada 1900-1920, preot fiind Mathei Constantinescu, iar după această dată, alături de preotul Petre Ceaușu, până în anul 1940, când a decedat, la vârsta de 56 de ani.

Ion Semenescu a funcționat începând din anul 1933, anul începând cu care nu mai apare în documentele bisericii V. Remetea, până în anul 1936, când a plecat de la post.

În anul 1936 exista un post vacant la această parohie, pe care l-a ocupat, în anul 1937, Dumitru Mischie.

Născut în anul 1912, absolvent al Școlii de Cântăreți din Târgu-Jiu în 1928, căsătorit în Pocruia, transferat de la parohia Sohodol la parohia Pocruia la 15 februarie 1937, unde a slujit până în 1949, când a plecat și s-a încadrat în alte munci, revenind, în perioada 1964-1975, sub conducerea preotului Ion Semenescu.

Nicolae Bocean, născut în anul 1922, în satul Izvarna, absolvent al Școlii de Cântăreți din Râmnicu-Vâlcea, în 1947, a fost numit cântăreț în locul lui Virgil Popescu, care funcționa provizoriu și onorific, la 29 ianuarie 1948.

A slujit cu preotul Petre Ceaușu până în 1955, apoi cu preotul Haralambie Argintaru până în 1964, când au plecat împreună la biserica cu hramul „*Sfântul Nicolae*” din Târgu-Jiu, unde a funcționat până în 1992 la pensionare. Ca pensionar, a mai slujit cu preotul Viorel Virtici din 1992 până în 1998.

Sub conducerea lui Viorel Virtici au slujit, pentru perioade mai scurte: Ion Muciuciora din Tismana, Victor Tiștere, pensionar, care în tinerețe a fost călugăr la Mănăstirea Tismana, Ion Andreescu, din satul Sohodol, și Vasile Gheorghe Popescu, actualul preot de la parohia Tismana.

Marin Radu Gheorghe, cântăreț la parohia Pocruia din anul 1999, născut în satul Pocruia, orașul Tismana, județul Gorj, absolvent al liceului „*Tudor Vladimirescu*”, clasă afiliată liceului Tismana, seral, în 1998.

În anul 2013 a absolvit cursurile de asimilare de cântăreți bisericești.

Giungălă Antonie-Claudiu, absolvent al Liceului Teologic „*Sfântul Nicodim*” din Târgu-Jiu, în anul 2012, student al Facultății de Teologie din cadrul Universității din Craiova, angajat la parohia Pocruia din data de 1 august 2012.

Ilustrații

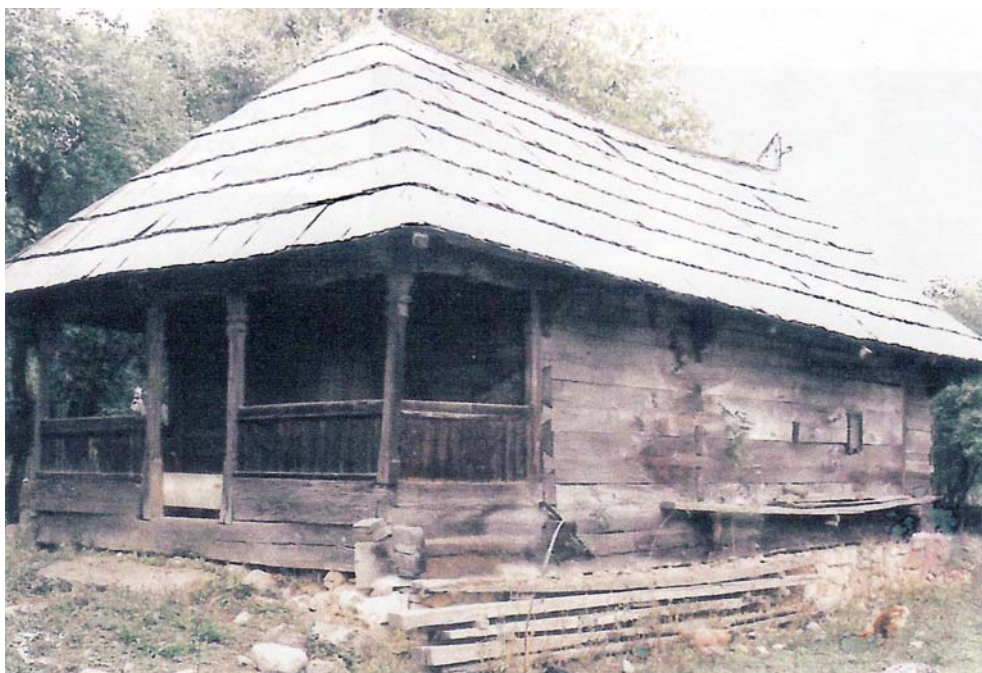

Fig. 1 Biserica veche din Călești, cu hramul „*Sfântul Apostol Andrei*“.

Fig. 2 Biserica cu hramul „*Sfinții Voievozi Mihail și Gavril și Sfântul Ierarh Nicolae*“.

Fig. 3 Familia Staicu Văcariu.

Fig. 4 Familia Nicola Cocină.

Fig. 5 Preotul Matei Constantinescu (1836-1935) și soția sa Tatiana (1832-1941).
Pictură în biserica din satul Sohodol (1901).

Fig. 6 Biserica nouă din Călești, cu hramul „*Sfântul Apostol Andrei*“.

Fig. 7 Biserica „*Sfinții Voievozi Mihail și Gavril*“ din satul Sohodol, construită în anul 1901.

Fig. 8 Biserica satului Izvarna în ziua resfințirii (23 septembrie 2012).

Fig. 9 Picturi din biserica satului Izvarna.